ព្រះរាជក្រម

នស/រកម/០៦១៣/០១១

យើង

ព្រះករុណាព្រះបាទសម្តេចព្រះបរមនាថ នរោត្តម សីហមុនី
សមានភូមិជាតិសាសនា រក្ខតខត្តិយា ខេមរារដ្ឋរាស្ត្រ ពុទ្ធិន្ទ្រាធរាមហាក្សត្រ
ខេមរាជនា សមូហោភាស កម្ពុជឯករាជរដ្ឋបូរណសន្តិ សុភមង្គលា សិរីវិបុលា
ខេមរាស្រីពិរាស្ត្រ ព្រះចៅក្រុងកម្ពុជាធិបតី

- បានទ្រង់យល់ រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ ព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៩០៨/១០៥៥ ចុះថ្ងៃទី២៥ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៨ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ ព្រះរាជក្រមលេខ ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី២០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ១៩៩៤ ដែលប្រកាសឲ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានទ្រង់យល់ ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/២១ ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឲ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតក្រសួងបរិស្ថាន
- បានទ្រង់យល់ សេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយ របស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងបរិស្ថាន

ប្រកាសឲ្យប្រើ

ច្បាប់ ស្តីពីការអនុម័តយល់ព្រមលើពិធីសារបន្ថែម ណាហ្គោយ៉ា-គូឡាឡាំពួរ ស្តីពីការទទួលខុសត្រូវផ្នែកច្បាប់ និងសំណងការខូចខាតទៅនឹងពិធីសារកាតាហេហ្សណា ស្តីពីជីវសុវត្ថិភាព ដែលរដ្ឋសភាបានអនុម័តកាលពីថ្ងៃទី១០ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១៣ នាសម័យប្រជុំរដ្ឋសភាលើកទី៩ នីតិកាលទី៤ និងដែលព្រឹទ្ធសភាបានយល់ស្របតាមទម្រង់ និងគតិនៃច្បាប់នេះទាំងស្រុង ដោយគ្មានការកែប្រែអ្វីឡើយ កាលពីថ្ងៃទី២២ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១៣ នាសម័យប្រជុំលើកទី៣ នីតិកាលទី៣ ហើយដែលមានសេចក្តីទាំងស្រុងដូចតទៅនេះ ៖

ROYAUME DU CAMBODGE

ច្បាប់
ស្តីពី
ការអនុម័តយល់ព្រមលើពិធីសារបន្ថែម ណាហ្គោយ៉ា-កូឡាឡាំពួរ ស្តីពីការទទួលខុសត្រូវផ្នែកច្បាប់ និងសំណងការខូចខាត ទៅនឹងពិធីសារកាតាហ្សេណា ស្តីពីជីវសុវត្ថិភាព

មាត្រា ១.-

អនុម័តយល់ព្រមលើពិធីសារបន្ថែម ណាហ្គោយ៉ា-កូឡាឡាំពួរ ស្តីពីការទទួលខុសត្រូវផ្នែកច្បាប់ និងសំណងការខូចខាតទៅនឹងពិធីសារកាតាហ្សេណា ស្តីពីជីវសុវត្ថិភាព ដែលធ្វើនៅទីក្រុងណាហ្គោយ៉ា ប្រទេសជប៉ុន នាថ្ងៃទី ១៥ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០១០ ហើយដែលមានអត្ថបទទាំងស្រុងភ្ជាប់មកជាមួយនេះ ។

មាត្រា ២.-

រាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវបន្តរាល់នីតិវិធី ដើម្បីអនុវត្តពិធីសារបន្ថែមនេះ ។

មាត្រា ៣.-

ច្បាប់នេះ ត្រូវប្រកាសជាការប្រញាប់ ។

ធ្វើនៅព្រះបរមរាជវាំងថ្ងៃទី ១៨ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១៣

ព្រះហស្តលេខា និងព្រះរាជលញ្ឆករ

នរោត្តម សីហមុនី

នស/រកម/០៦១៣/០០៥

បានយកសេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយព្រះមហាក្សត្រ

សូមឡាយព្រះហស្តលេខា

នាយករដ្ឋមន្ត្រី

ហត្ថលេខា

សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន

បានយកសេចក្តីគោរពជម្រាបជូនសម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ

ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ទេសរដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងបរិស្ថាន

ហត្ថលេខា

ម៉ុក ម៉ារ៉េត   លេខ: ៥៩២ ស.ណ

សំណៅដែលមានតម្លៃជាការចែកផ្សាយ

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១៩ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៣

អគ្គលេខាធិការនៃទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី

... សុខា

ពិធីសារបន្ថែម ណាហ្គោយ៉ា-គូឡាឡាំពួរ
ស្តីពី
ការទទួលខុសត្រូវផ្នែកច្បាប់ និងសំណងការខូចខាត
ទៅនឹងពិធីសារកាតាហេ្សណាស្តីពីជីវសុវត្ថិភាព

ភាគីទៅនឹងពិធីសារបន្ថែមនេះ

ក្នុងនាមជាភាគីទៅនឹងពិធីសារកាតាហេ្សណា ស្តីពីជីវសុវត្ថិភាព ទៅនឹងអនុសញ្ញាស្តីពីជីវៈចម្រុះ ត្រូវបានហៅថា "ពិធីសារ" ។

ដោយឈរលើគោលការណ៍ទី១៣ នៃសេក្តីថ្លែងការណ៍នៅទីក្រុងរីយ៉ូ ស្តីពីបរិស្ថាន និងការអភិវឌ្ឍ។

ដោយអះអាងជាថ្មីនូវអភិក្រមប្រុងប្រយ័ត្នជាមុន ដែលបានចែងក្នុងគោលការណ៍ទី ១៥ នៃសេចក្តីថ្លែងការណ៍នៅទីក្រុងរីយ៉ូ ស្តីពីបរិស្ថាន និងការអភិវឌ្ឍន៍។

ដោយទទួលស្គាល់ពីតម្រូវការផ្តល់នូវវិធានការឆ្លើយតបសមស្របនៅទីកន្លែង ដែលមានការខូចខាត ឬលទ្ធភាពដែលអាចកើតមានការខូចខាតគ្រប់គ្រាន់ ស្របតាមខ្លឹមសារនៃពិធីសារ។

យោងលើមាត្រា២៧ នៃពិធីសារ បានឯកភាពដូចតទៅ ៖

មាត្រា ១
គោលបំណង

គោលបំណងនៃពិធីសារបន្ថែមនេះ គឺដើម្បីរួមចំណែកដល់ការអភិរក្ស និងប្រើប្រាស់ ដោយនិរន្តរភាពនៃជីវៈចម្រុះ ដោយយកចិត្តទុកដាក់ពីហានិភ័យលើសុខភាពមនុស្ស តាមរយៈការផ្តល់នូវនីតិវិធី និងច្បាប់អន្តរជាតិលើការទទួលខុសត្រូវផ្នែកច្បាប់និងសំណងការខូចខាតទាក់ទងទៅនឹងសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់។

មាត្រា ២
ការប្រើប្រាស់ពាក្យស័ព្ទ

១. ពាក្យស័ព្ទ ដែលបានប្រើក្នុងមាត្រា២នៃអនុសញ្ញា ស្តីពីជីវៈចម្រុះ ចាប់ពីពេលនេះតទៅហៅថា "អនុសញ្ញា" និងក្នុងមាត្រា៣នៃពិធីសារត្រូវយកមកប្រើក្នុងពិធីសារបន្ថែមនេះដែរ។

២. ពាក្យស័ព្ទ លើសពីនេះត្រូវបានប្រើប្រាស់ក្នុងពិធីសារបន្ថែមនេះ ៖

(ក) "សន្និសីទនៃភាគី ដែលធ្វើជាកិច្ចប្រជុំរបស់ភាគីទៅនឹងពិធីសារ" មានន័យថា ជាសន្និសីទនៃភាគី ទៅនឹងអនុសញ្ញាធ្វើជាកិច្ចប្រជុំរបស់ភាគីទៅនឹងពិធីសារ។

(ខ) "ការខូចខាត" សំដៅដល់ផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានមកលើការអភិរក្ស និងការប្រើប្រាស់ដោយនិរន្តរភាពនៃជីវៈចម្រុះ ដោយយកចិត្តទុកដាក់ដល់ហានិភ័យមកលើសុខភាពមនុស្ស ៖

(១) អាចវាស់វែងបាន ឬមើលឃើញជាក់ស្តែង នៅពេលណាដែលព័ត៌មានបឋមខាងវិទ្យាសាស្ត្រ ត្រូវបានបង្កើតឡើង ទទួលស្គាល់ដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចដែលគិតគូរដល់បម្រែបម្រួល ប៉ះពាល់លើមនុស្សនិងបម្រែបម្រួលធម្មជាតិ និង

(២) មានសារៈសំខាន់ដូចបានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី៣ខាងក្រោម

(គ) "ប្រតិបត្តិករ" សំដៅដល់រូបវន្តបុគ្គលណាពាក់ព័ន្ធក្នុងការត្រួតពិនិត្យ ដោយផ្ទាល់ ឬប្រយោលនៃសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ដែលអាចរួមបញ្ចូលទាំងអ្នកកាន់លិខិតអនុញ្ញាត ដែលបានដាក់លក់សារពាង្គកាយកែច្នៃរស់នៅលើទីផ្សារ អ្នកបង្កើត អ្នកផលិត ភាគីនាំចេញ អ្នកនាំចេញ អ្នកនាំចូល អ្នកកាន់ ឬអ្នកផ្គត់ផ្គង់បានកំណត់ក្នុងច្បាប់ជាតិ។

(ឃ) "វិធានការឆ្លើយតប" សំដៅដល់សកម្មភាពសមស្រប ដើម្បី ៖

(១) ការពារ កាត់បន្ថយជាអប្បបរមា ធ្វើការហ៊ុំព័ទ្ធ ធ្វើការកាត់បន្ថយ ឬជៀសអោយផុតពី ការខូចខាត អោយបានសមស្រប

(២) ស្តារជីវៈចម្រុះ តាមរយៈសកម្មភាពនឹងត្រូវអនុវត្តន៍តាមលំដាប់លំដោយដូចតទៅ ៖

(ក) ធ្វើការស្តារនៃជីវៈចម្រុះ អោយដូចសភាពដើមដែលមានមុនការខូចខាតបានកើតឡើង ឬការស្តារអោយបានសមមូលគ្នា និងស្តារដល់កម្រិតណាមួយដែលអាជ្ញាធរកំណត់ថាធ្វើលែងទៅមុខទៀតបាន

(ខ) ធ្វើការស្តារដោយជំនួសមកវិញនូវការបាត់បង់ជីវៈចម្រុះ និងសភាពដើមរបស់វានៅពេលតែមួយ ឬប្រភេទនៃការប្រើប្រាស់ដទៃទៀតនៅពេលតែមួយ ឬអោយបានសមស្របនៅលើភូមិសាស្ត្រផ្សេងៗ។

៣. ផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមាន "ធ្ងន់ធ្ងរ" នឹងត្រូវកំណត់ដោយឈរលើកត្តា ដូចជា ៖

(ក) ការផ្លាស់ប្តូរជាអចិន្ត្រៃយ៍ ឬក្នុងរយៈពេលវែងនឹងត្រូវបានចាត់ទុកថាជាការផ្លាស់ប្តូរដែលមិនអាចកែប្រែឡើងវិញ តាមរយៈការស្តារតាមលក្ខណៈធម្មជាតិ នៅក្នុងរយៈពេលសមស្របណាមួយ

(ខ) ទំហំនៃការប្រែប្រួលផ្នែកបរិមាណ ឬគុណភាពដែលប៉ះពាល់ជាអវិជ្ជមានលើសមាសភាពជីវៈចម្រុះ

(គ) ការកាត់បន្ថយនៃសមាសភាពជីវៈចម្រុះ ដើម្បីផ្តល់ទំនិញ និងសេវាកម្ម

(ឃ) ទំហំនៃផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានលើសុខភាពមនុស្សនៅក្នុងបរិបទនៃពិធីសារ។

មាត្រា ៣
វិសាលភាព

១. ពិធីសារបន្ថែមនេះ អនុវត្តលើការខូចខាត ឬបណ្តាលមកពីសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ដែលបានពិពណ៌នា សំដៅដល់៖

(ក) សារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ដែលយកមកប្រើប្រាស់ដោយផ្ទាល់ ជាចំណីអាហារ ចំណីសត្វ ឬសម្រាប់ធ្វើការកែច្នៃ

(ខ) សារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ មានគោលដៅសម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងមន្ទីរពិសោធន៍

(គ) សារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ មានគោលបំណងដោយចេតនាដាក់ក្នុងបរិស្ថាន។

២. ទាក់ទងនឹងចលនាឆ្លងដែនអន្តរជាតិ ពិធីសារបន្ថែមនេះ អនុវត្តលើការខូចខាត បណ្តាលមកពីការប្រើប្រាស់សារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ដែលត្រូវបានអនុញ្ញាតដូចបានចែង ក្នុងកថាខ័ណ្ឌទី១ ខាងលើ។

៣. ពិធីសារបន្ថែមនេះអនុវត្តផងដែរលើការខូចខាតបណ្តាលមកពីចលនាឆ្លងដែនអចេតនា ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា១៧នៃពិធីសារព្រមទាំងការខូចខាតបណ្តាលមកពីចលនាឆ្លងដែន ល្មើសច្បាប់ មានចែងក្នុងមាត្រា២៥ នៃពិធីសារ។

៤. ពិធីសារបន្ថែមនេះអនុវត្តលើការខូចខាតបណ្តាលមកពីចលនាឆ្លងដែននៃសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ដែលគិតចាប់ពីការចូលជាធរមាននៃពិធីសារបន្ថែមនេះសម្រាប់ភាគីដែលមានយុត្តាធិការលើចលនាឆ្លងដែន។

៥. ពិធីសារបន្ថែមនេះអនុវត្តលើការខូចខាតដែលបានកើតឡើងក្នុងតំបន់នៃព្រំដែន យុត្តាធិការជាតិរបស់ភាគី។

៦. ភាគីនានាអាចប្រើប្រាស់លក្ខខន្តិកៈដែលបានកំណត់នៅក្នុងច្បាប់ជាតិដើម្បីដោះស្រាយការខូចខាតដែលកើតនៅក្នុងព្រំដែននៃយុត្តាធិការជាតិរបស់គេ។

៧. ច្បាប់ជាតិដែលអនុវត្តពិធីសារបន្ថែមនេះ ត្រូវអនុវត្តផងដែរលើការខូចខាតបណ្តាលមកពីចលនាឆ្លងដែននៃសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ ពីបណ្តាប្រទេសមិនមែនជាភាគី។

មាត្រា ៤
សហេតុកម្ម

ត្រូវបង្កើតទំនាក់ទំនងហេតុផលមួយរវាងការខូចខាត និងសារពាង្គកាយកែច្នៃរស់ដែលជាបញ្ហាត្រូវដោះស្រាយ អនុលោមតាមច្បាប់ជាតិ។

មាត្រា ៥
វិធានការឆ្លើយតប

១. ក្នុងព្រឹត្តការណ៍កើតមានការខូចខាត ភាគីនានាត្រូវតម្រូវអោយប្រតិបត្តិករមួយ ឬច្រើន ផ្អែកតាមការកំណត់ ដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ដើម្បី ៖

(ក) ជូនដំណឹងជាបន្ទាន់ដល់អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច

(ខ) វាយតម្លៃការខូចខាត និង

(គ) ចាត់វិធានការឆ្លើយតប។

២. អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចត្រូវ ៖

(ក) ធ្វើអត្តសញ្ញាណប្រតិបត្តិករ ដែលបណ្តាលអោយមានការខូចខាត

(ខ) វាយតម្លៃការខូចខាត និង

(គ) កំណត់វិធានការឆ្លើយតបណាមួយ ដែលប្រតិបត្តិករគួរយកមកអនុវត្តន៍។

៣. នៅទីកន្លែងណាដែលមានព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធ រួមទាំងវត្តមានព័ត៌មានវិទ្យាសាស្រ្ត ឬ ព័ត៌មានដែលមានក្នុងបណ្តាញផ្សព្វផ្សាយព័ត៌មានជីវសុវត្ថិភាព ដែលបញ្ជាក់ថាមាន លទ្ធភាពគ្រប់គ្រាន់ ដែលនឹងបណ្តាលអោយមានការខូចខាតប្រសិនពុំបានចាត់ វិធានការ ឆ្លើយតបទាន់ពេលវេលា ដូចនេះត្រូវតម្រូវអោយប្រតិបត្តិករចាត់វិធានការ ដើម្បីគេចវៀសពីការខូចខាតទាំងនោះ។

៤. អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច អាចអនុវត្តវិធានការឆ្លើយតបសមស្រប ជាពិសេសក្នុងករណីនៅពេលដែលប្រតិបត្តិករខកខានពុំបានចាត់វិធានការ។

៥. អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច មានសិទ្ធិទទួលបានមកវិញពីប្រតិបត្តិករនូវថ្លៃដើម និងការចំណាយដែលកើតឡើងដោយចៃដន្យទាក់ទងនឹងការវាយតម្លៃនៃការខូចខាត និងការអនុវត្តវិធានការឆ្លើយតបទាំងនោះអោយបានសមស្រប។ ភាគីនានាអាចចែងនៅក្នុងច្បាប់ជាតិរបស់ខ្លួនដោយអាស្រយ័តាមស្ថានភាពដទៃទៀត ដែលប្រតិបត្តិករអាចមិនតម្រូវអោយទទួលបន្ទុកសងថ្លៃដើមនិងការចំណាយ។

៦. សេចក្តីសម្រេចរបស់អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច ដែលតម្រូវអោយប្រតិបត្តិករចាត់វិធានការឆ្លើយតប គួរមានហេតុផលត្រឹមត្រូវ។ សេចក្តីសម្រេចនោះ គួរជូនដំណឹងដល់ប្រតិបត្តិករ។ ច្បាប់ជាតិត្រូវចែងអំពីសំណងរួមទាំងកាលានុវត្តភាពសម្រាប់ការត្រួតពិនិត្យផ្នែកតុលាការ និងរដ្ឋបាលនៃសេចក្តីសម្រេចនោះ។ អនុលោមតាមច្បាប់ជាតិ អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចត្រូវជូនដំណឹងដល់ប្រតិបត្តិករផងដែរពីមធ្យាបាយសំណងដែលអាចធ្វើទៅបាន។ បណ្តឹងសើរើទៅនឹងមធ្យោបាយសំណងនោះ មិនត្រូវរារាំងអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចពីការចាត់វិធានការឆ្លើយតបនោះ ក្នុងកាលៈទេសៈសមស្របឡើយ ប្រសិនបើច្បាប់ជាតិមិនបានចែង។

៧. ក្នុងការអនុវត្តមាត្រានេះ និងដោយមានទស្សនៈលើការកំណត់អត្ថន័យនៃវិធានការឆ្លើយតបជាក់លាក់ ដើម្បីតម្រូវអោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចចាត់វិធានការ ភាគីនានាអាចវាយតម្លៃអោយសមស្របថាតើវិធានការឆ្លើយតបទាំងនោះ ត្រូវបានចែងក្នុងច្បាប់ជាតិហើយ ឬនៅ ស្តីពីការទទួលខុសត្រូវផ្នែករដ្ឋប្បវេណី។

៨. ត្រូវអនុវត្តវិធានការឆ្លើយតបដោយអនុលោមតាមច្បាប់ជាតិ។

មាត្រា ៦
អញ្ញត្រកម្ម

១. ក្នុងច្បាប់ជាតិ ភាគីនានាអាចចែងអំពីអញ្ញត្រកម្ម ដូចខាងក្រោម ៖

(ក) គ្រោះមហន្តរាយធម្មជាតិ

(ខ) សង្គ្រាម ឬការបះបោរក្នុងសង្គម

២. ក្នុងច្បាប់ជាតិ ភាគីនានាអាចចែងអំពីអញ្ញត្រកម្មដទៃទៀត ឬការកាត់បន្ថយតាមដែលភាគីអាចពិចារណាធ្វើទៅបាន។

មាត្រា ៧
ការកំណត់ពេលវេលា

យោងតាមច្បាប់ជាតិ ភាគីនានាអាចផ្តល់នូវ ៖

(ក) ពេលវេលាកំណត់ច្បាស់លាស់ ឬពេលវេលាប្រហាក់ប្រហែលរួមទាំងសកម្មភាពទាក់ទងនឹងវិធានការឆ្លើយតប និង

(ខ) ការចាប់ផ្តើមនៃរយៈពេលដែលបានកំណត់។

មាត្រា ៨
ការកម្រិតហិរញ្ញប្បទាន

ក្នុងច្បាប់ជាតិ ភាគីនានាអាចចែងអំពីការកម្រិតហិរញ្ញប្បទាន សម្រាប់ទូទាត់លើថ្លៃដើម និងការចំណាយទាក់ទងនឹងវិធានការឆ្លើយតប។

មាត្រា ៩
សិទ្ធិនៃបណ្តឹងសើរើ

ពិធីសារបន្ថែមនេះ មិនកំណត់ព្រំដែន ឬដាក់កំហិតដល់សិទ្ធិសើរើ ឬសំណងដែល ប្រតិបត្តិករអាចជំទាស់ទៅនឹងបុគ្គលណាមួយ។

មាត្រា ១០
ការធានាផ្នែកហិរញ្ញប្បទាន

១. ភាគីនានារក្សាសិទ្ធិដើម្បីចែងនៅក្នុងច្បាប់ជាតិអំពីការធានាដល់ផ្នែកហិរញ្ញប្បទាន

២. ភាគីនានាត្រូវអនុវត្តសិទ្ធិ ដូចមានចែងក្នុងកថាខ័ណ្ឌទី១ខាងលើ ដើម្បីអោយមាន សង្គតិភាពជាមួយសិទ្ធិនិងកាតព្វកិច្ចនៅក្រោមច្បាប់អន្តរជាតិដោយគិតគូរពីកថាខ័ណ្ឌចុងក្រោយចំនួន៣ របស់ពិធីសារ។

៣. កិច្ចប្រជុំទី១ របស់សិន្និសីទនៃភាគីធ្វើជាកិច្ចប្រជុំភាគីទៅនឹងពិធីសារ បន្ទាប់ពីពិធីសារបន្ថែមនេះចូលជាធរមាន ត្រូវស្នើលេខាធិការដ្ឋានដើម្បីរៀបចំធ្វើការសិក្សាអោយ ទូលំទូលាយ ដែលត្រូវផ្តោតលើបញ្ហាដូចខាងក្រោមក្នុងចំណោមបញ្ហាដទៃទៀត ៖

(ក) គំរូនៃយន្តការធានាហិរញ្ញប្បទាន

(ខ) ការវាយតម្លៃនៃផលប៉ះពាល់សង្គម និងបរិស្ថាននៃយន្តការនោះ ជាពិសេសក្នុងប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ និង

(គ) អត្តសញ្ញាណកម្មនៃអង្គភាពសមស្របដើម្បីផ្តល់ការធានាផ្នែកហិរញ្ញប្បទាន។

មាត្រា ១១
ការទទួលខុសត្រូវរបស់រដ្ឋសម្រាប់
សកម្មភាពល្មើសច្បាប់អន្តរជាតិ

ពិធីសារបន្ថែមនេះ មិនត្រូវប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចរបស់រដ្ឋនៅក្រោមបរិធានច្បាប់អន្តរជាតិទាក់ទងនឹងការទទួលខុសត្រូវរបស់រដ្ឋ សម្រាប់សកម្មភាពល្មើសច្បាប់អន្តរជាតិ។

មាត្រា ១២
ការអនុវត្ត និងទំនាក់ទំនងទនឹង
ការទទួលខុសត្រូវផ្នែករដ្ឋប្បវេណី

១.ភាគីនានាគួរតែចែងនៅក្នុងច្បាប់ជាតិរបស់ខ្លួននូវបរិធានច្បាប់ និងនីតិវិធីសម្រាប់ ដោះស្រាយការខូចខាត។ ដើម្បីអនុវត្តកាតព្វកិច្ចនេះអោយបានសមស្រប ភាគីនានាត្រូវចាត់វិធានការឆ្លើយតប ដោយអនុលោមតាមពិធីសារបន្ថែមនេះ ដូចខាងក្រោម ៖

(ក) អនុវត្តនូវច្បាប់ជាតិដែលមានស្រាប់ ដោយរួមបញ្ចូលនូវបរិធានច្បាប់ទូទៅនិងនីតិវិធីមួយចំនួនដែលអាច អនុវត្តបានស្តីពីការទទួលខុសត្រូវសំណងរដ្ឋប្បវេណី

(ខ) អនុវត្ត ឬរៀបចំបរិធានច្បាប់ និងនីតិវិធីនានាលើការទទួលខុសត្រូវសំណងរដ្ឋប្បវេណី ដាច់ដោយឡែក សម្រាប់គោលបំណងនេះ ឬ

(គ) អនុវត្ត ឬរៀបចំបញ្ចូលគ្នានូវចំណុចទាំងពីរខាងលើ (ក) និង(ខ)។

២. ដោយមានគោលបំណងផ្តល់នូវបរិធាន និងនីតិវិធីនានាអោយបានសមស្រប ឬគ្រប់គ្រាន់ នៅក្នុងច្បាប់ជាតិ ស្តីពីការទទួលខុសត្រូវសំណងរដ្ឋប្បវេណី សម្រាប់ការខូចខាតរូប

រាងកាយ ឬសម្ភារៈ ដែលពាក់ព័ន្ធជាមួយការខូចខាត ដូចបានកំណត់នៅក្នុង មាត្រា២ កថាខ័ណ្ឌ ២ (ខ) ភាគីនានាត្រូវ ៖

(ក) បន្តអនុវត្តនូវច្បាប់ដែលមានស្រាប់ស្តីពីការទទួលខុសត្រូវសំណងរដ្ឋប្បវេណី

(ខ) រៀបចំ និងអនុវត្ត ឬបន្តអនុវត្តន៍ច្បាប់ស្តីពីការទទួលខុសត្រូវសំណងរដ្ឋប្បវេណីជាពិសេស សម្រាប់គោលបំណងនោះ ឬ

(គ) រៀបចំ និងអនុវត្ត ឬបន្តអនុវត្តន៍ចំនុច (ក) និង(ខ)។

៣. ក្នុងពេលកំពុងរៀបចំច្បាប់ស្តីពីការទទួលខុសត្រូវសំណងរដ្ឋប្បវេណី ដូចមានចែងក្នុងអនុកថា ខ័ណ្ឌ (ខ) ឬ(គ) នៃកថាខ័ណ្ឌ ១ ឬ២ ខាងលើ ភាគីនានា ត្រូវលើកយករាល់បញ្ហានីមួយៗ ក្នុងចំណោមបញ្ហាដទៃទៀតដូចខាងក្រោមមកដោះស្រាយអោយបានសមស្រប ៖

(ក) ការខូចខាត

(ខ) ស្តង់ដារនៃការទទួលខុសត្រូវ ដោយរួមទាំងការទទួលខុសត្រូវផ្នែកច្បាប់តឹងរឹង ឬការទទួលខុសត្រូវផ្នែកច្បាប់ផ្អែកលើកំហុសជាក់ស្តែង

(គ) ការដាក់បន្ទុកនៃការទទួលខុសត្រូវអោយបានសមស្រប

(ឃ) សិទ្ធិទាមទារសំណង។

មាត្រា ១៣
ការវាយតម្លៃ និងការកែសម្រួល

សន្និសីទរបស់ភាគី ដែលបម្រើជាកិច្ចប្រជុំរបស់ភាគីទៅនឹងពិធីសារ ត្រូវរៀបចំការកែសម្រួល ពីប្រសិទ្ធភាពនៃពិធីសារបន្ថែមនេះក្នុងរយៈពេល៥ឆ្នាំ បន្ទាប់ពីការចូលជាធរមាន និងរៀងរាល់៥ឆ្នាំបន្ទាប់មក ភាគីនានាត្រូវផ្តល់ព័ត៌មាន ដែលបានធ្វើក្នុងការកែសម្រួលនោះ ។ ការកែសម្រួលត្រូវរៀបចំធ្វើឡើង នៅក្នុងបរិបទនៃការវាយតម្លៃ និងការកែសម្រួលនៃពិធីសារ និងដូចបានបញ្ជាក់នៅក្នុងមាត្រា៣៥ នៃពិធីសារ ប្រសិនបើ គ្មានសេចក្តីសម្រេចអនុម័តដោយភាគីទៅនឹងពិធីសារបន្ថែមនេះទេ។ ការការកែសម្រួលលើកដំបូងត្រូវរួមបញ្ចូលការកែសម្រួលនៃប្រសិទ្ធភាពក្នុងមាត្រា១០ និង១២។

មាត្រា ១៤
សន្និសីទនៃភាគីបម្រើជាកិច្ចប្រជុំរបស់ភាគីទៅនឹងពិធីសារ

១. យោងតាមកថាខ័ណ្ឌទី២ នៃមាត្រា៣២របស់អនុសញ្ញា សន្និសីទរបស់ភាគីបម្រើជាកិច្ចប្រជុំរបស់ភាគីទៅនឹងពិធីសារត្រូវធ្វើជាកិច្ចប្រជុំរបស់ភាគីទៅនឹងពិធីសារបន្ថែមនេះ:

២. សន្និសីទរបស់ភាគី បម្រើជាកិច្ចប្រជុំរបស់ភាគីទៅនឹងពិធីសារ ត្រូវពិនិត្យមើលការកែសម្រួលការអនុវត្តនៃពិធីសារបន្ថែមនេះជាទៀងទាត់ ហើយស្របតាមអាណត្តរបស់ខ្លួន ហើយត្រូវធ្វើសេចក្តីសម្រេចចាំបាច់ ដើម្បីលើកកំពស់ការអនុវត្តអោយមានប្រសិទ្ធភាព។

សន្និសីទនេះត្រូវបំពេញមុខងារដែលបានចាត់តាំង ដែលបានកំណត់ដោយពិធីសារបន្ថែមនេះ នឹងមុខងារដោយបានធ្វើការផ្លាស់ប្តូរចាំបាច់ ដែលបានកំណត់ក្នុងកថាខ័ណ្ឌទី៤ (ក) និង(ខ) នៃមាត្រា២៩ នៃពិធីសារ។

មាត្រា ១៥
លេខាធិការដ្ឋាន

លេខាធិការដ្ឋានត្រូវបានបង្កើតដោយមាត្រា២៤ នៃអនុសញ្ញា ត្រូវបម្រើជាលេខាធិការដ្ឋាននៃពិធីសារបន្ថែមនេះ។

មាត្រា ១៦
ទំនាក់ទំនងជាមួយអនុសញ្ញា និងពិធីសារ

១. ពិធីសារបន្ថែមនេះ ត្រូវធ្វើឯកសារបន្ថែមលើពិធីសារ និងមិនត្រូវកែសម្រួល ឬធ្វើវិសោធន៍កម្មពិធីសារទេ

២. ពិធីសារបន្ថែមនេះ មិនត្រូវប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចនៃភាគីទៅនឹងពិធីសារបន្ថែមនេះនៅក្រោមអនុសញ្ញា និងពិធីសារ

៣. លើកលែងតែមានចែងនៅក្នុងពិធីសារបន្ថែមនេះ បញ្ញត្តិនានានៃអនុសញ្ញា និងពិធីសារត្រូវ អនុវត្តលើពិធីសារបន្ថែមនេះ ដោយបានធ្វើការផ្លាស់ប្តូរចាំបាច់

៤. ដោយមិនយោងទៅលើកថាខ័ណ្ឌទី៣ ខាងលើ ពិធីសារបន្ថែមមិនត្រូវប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចរបស់ភាគីនៅក្រោមច្បាប់អន្តរជាតិ។

មាត្រា ១៧
ការចុះហត្ថលេខា

ការចុះហត្ថលេខាលើពិធីសារបន្ថែមនេះ នឹងត្រូវរៀបចំធ្វើឡើងដោយភាគីទៅនឹងពិធីសារនៅឯទីស្នាក់អង្គការសហប្រជាជាតិ ក្នុងបុរីញូវយក ចាប់ពីថ្ងៃទី ៧ ខែមិនា ឆ្នាំ២០១១ ដល់ថ្ងៃទី ៦ ខែមិនា ឆ្នាំ២០១២ ។

មាត្រា ១៨
ការចូលជាធរមាន

១. ពិធីសារបន្ថែមនេះ ត្រូវចូលជាធរមានក្នុងរយៈពេល៩០ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការតំកល់យុទ្ធោបករណ៍ទី៤០ នៃការផ្តល់សច្ចាប័ន ការទទួលយក ការអនុម័ត ឬការចូលជាសមាជិករបស់រដ្ឋនានា ឬអង្គការសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចក្នុងតំបន់ ដែលជាភាគីទៅនឹងពិធីសារ ។

២. ពិធីសារបន្ថែមនេះ ត្រូវចូលជាធរមានសម្រាប់រដ្ឋ ឬអង្គការសមាហរណកម្ម សេដ្ឋកិច្ច

ក្នុងតំបន់ ដែលផ្តល់សច្ចាប័នទទួលយក ឬអនុម័តពិធីសារបន្ថែម ឬចូលជា សមាជិក បន្ទាប់ពីបានតម្កល់យុទ្ធោបករណ៍ទី៤០ដូចមានចែងក្នុងកថាខ័ណ្ឌទី១ខាងលើ នៅថ្ងៃទី៩០ បន្ទាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃបណ្តារដ្ឋឬអង្គការសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចក្នុងតំបន់តម្កល់យុទ្ធោបករណ៍របស់គេនៃការផ្តល់សច្ចាប័ន ការទទួលយក និងការអនុម័ត ឬការចូលជាសមាជិក ឬនៅថ្ងៃដែលពិធីសារ ចូលជាធរមានសម្រាប់រដ្ឋឬអង្គការ សមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចក្នុងតំបន់ដែលចូលជាធរមានចុងក្រោយគេ។

៣. សម្រាប់គោលបំណងនៃកថាខ័ណ្ឌទី១ និងទី២ខាងលើ អង្គការសមាហរណកម្ម សេដ្ឋកិច្ចក្នុង តំបន់ដែលបានតម្កល់យុទ្ធោបករណ៍ មិនត្រូវរាប់ថាជាការតម្កល់បន្ថែមដោយ រដ្ឋជាសមាជិកនៃអង្គការនោះឡើយ។

មាត្រា ១៩
ការលើកលែង

គ្មានការលើកលែងចែងនៅក្នុងពិធីសារនេះទេ។

មាត្រា ២០
ការដកសមាជិកភាព

១. នៅពេលណាក៏ដោយ បន្ទាប់ពីរយៈពេលពីរឆ្នាំ ដែលពិធីសារបន្ថែមនេះបានចូលជាធរមានសម្រាប់ភាគី ភាគីនោះអាចដកសមាជិកភាពចេញពីពិធីសារបន្ថែមនេះ ដោយផ្តល់ការជូនដំណឹងជាលាយលក្ខណ៍អក្សរទៅការិយាល័យតម្កល់យុទ្ធោបករណ៍។

២. ការដកសមាជិកភាពនោះ ត្រូវកើតមានឡើងនៅពេលផុតកំណត់រយៈពេល១ឆ្នាំនៃការទទួលរបស់ការិយាល័យយុទ្ធោបករណ៍ ឬក្នុងកំឡុងកាលបរិច្ឆេទបន្ទាប់ ដូចដែលអាចបញ្ជាក់ក្នុងសេចក្តីជូនដំណឹងនៃការដកសមាជិកភាព។

៣. ភាគីណាដែលដកសមាជិកភាពចេញពីពិធីសារ ដែលបានអនុលោមតាមមាត្រា៣៩ នឹងត្រូវចាត់ទុកថាដកសមាជិកភាពចេញពីពិធីសារបន្ថែមនេះផងដែរ។

មាត្រា ២១
ច្បាប់ដើម

ច្បាប់ដើមនៃពិធីសារបន្ថែមនេះ ដែលសរសេរជាភាសាអារ៉ាប់ ចិន អង់គ្លេស បារាំង រុស្ស៊ី និងអេស្ប៉ាញ ត្រូវតំកល់ទុកនៅអគ្គលេខាធិការអង្គការសហប្រជាជាតិ។

ដើម្បីជាសាក្សីក្នុងពិធីសារបន្ថែមនេះត្រូវបានផ្តល់សិទ្ធិស្របច្បាប់ដោយមានហត្ថលេខាលើពិធីសារបន្ថែមនេះ។

ធ្វើនៅទីក្រុង ណាហ្គោយា ថ្ងៃទី១៥ ខែតុលា ឆ្នាំ២០១០។

NAGOYA – KUALA LUMPUR SUPPLEMENTARY PROTOCOL ON LIABILITY AND REDRESS TO THE CARTAGENA PROTOCOL ON BIOSAFETY

NAGOYA – KUALA LUMPUR SUPPLEMENTARY PROTOCOL ON LIABILITY AND REDRESS TO THE CARTAGENA PROTOCOL ON BIOSAFETY

SECRETARIAT OF THE CONVENTION
ON BIOLOGICAL DIVERSITY
MONTREAL

United Nations

Secretariat of the Convention on Biological Diversity
United Nations Environment Programme
413 St. Jacques Street West, Suite 800
Montreal, Quebec, Canada H2Y 1N9
Phone: +1 (514) 288 2220
Fax: +1 (514) 288 6588
E-mail: secretariat@cbd.int
Website: www.cbd.int and bch.cbd.int/protocol

© 2011 by the Secretariat of the Convention on Biological Diversity
All rights reserved. Published 2011
Printed in Canada
ISBN: 92-9225-324-7

This publication may be reproduced for educational or non-profit purposes without special permission from the copyright holders, provided acknowledgement of the source is made. The Secretariat of the Convention would appreciate receiving a copy of the publications that use this document as a source.

Local catalogue record:

Nagoya - Kuala Lumpur Supplementary Protocol on Liability and Redress to the Cartagena Protocol on Biosafety / Secretariat of the Convention on Biological Diversity.
Summary:" This booklet contains the Nagoya - Kuala Lumpur Supplementary Protocol on Liability and Redress to the Cartagena Protocol on Biosafety." — Provided by publisher.
ISBN 92-9225-324-7
1. Biodiversity - Law and legislation 2. Environmental law, International 3. Biodiversity—International cooperation 4. Biotechnology
I. Convention on Biological Diversity (1992). Protocols, etc., 2010 Oct 15. II. Conference of the Parties to the Convention on Biological Diversity serving as the meeting of the Parties to the Cartagena Protocol on Biosafety (2010 : Nagoya, Japan). III. United Nations.

For further information please contact the Secretariat of the Convention on Biological Diversity

Introduction

The Cartagena Protocol on Biosafety was adopted on 29 January 2000 as a supplementary agreement to the Convention on Biological Diversity. It entered into force on 11 September 2003. The Protocol is a multilateral environmental agreement that is intended to contribute to the safe transfer, handling, and use of living modified organisms that may have adverse effects on biological diversity, taking also into account risks to human health, and with specific focus on transboundary movements.

The issue of elaborating rules on liability and redress for damage resulting from living modified organisms was under consideration internationally both before and after the adoption of the Protocol on Biosafety. Article 27 of the Protocol set the stage for the establishment of a formal process towards completion of the consideration of the issue within a defined timeframe. Article 27 required the Conference of the Parties to the Convention on Biological Diversity serving as the meeting of the Parties to the Biosafety Protocol to adopt, at its first meeting, a process with respect to the appropriate elaboration of international rules and procedures in the field of liability and redress for damage resulting from transboundary movements of living modified organisms.

Accordingly, the first meeting of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to the Cartagena Protocol on Biosafety which was held in Kuala Lumpur, from 23 to 27 February 2004 established an Ad Hoc Open-ended Working Group of Legal and Technical Experts on Liability and Redress in the Context of the Cartagena Protocol on Biosafety to analyse issues, elaborate options, and propose international rules and procedures on the subject.

After several years of negotiations, an international agreement, known as the Nagoya - Kuala Lumpur Supplementary Protocol on Liability and Redress to the Cartagena Protocol on Biosafety, was finalized and adopted in Nagoya, Japan, on 15 October 2010 at the fifth meeting of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to the Protocol.

The Supplementary Protocol adopts an administrative approach to addressing response measures in the event of damage or sufficient likelihood of damage to the conservation and sustainable use of biological diversity resulting from living modified organisms that find their origin in transboundary movements.

Like its parent treaty, the Cartagena Protocol on Biosafety, the adoption of the Nagoya - Kuala Lumpur Supplementary Protocol is seen as playing a function of preventing damage on the one hand and as a further confidence-building measure on the other, in the development and application of modern biotechnology. It advances the enabling

NAGOYA – KUALA LUMPUR SUPPLEMENTARY PROTOCOL ON LIABILITY AND REDRESS TO THE CARTAGENA PROTOCOL ON BIOSAFETY

The Parties to this Supplementary Protocol,

Being Parties to the Cartagena Protocol on Biosafety to the Convention on Biological Diversity, hereinafter referred to as "the Protocol",

Taking into account Principle 13 of the Rio Declaration on Environment and Development,

Reaffirming the precautionary approach contained in Principle 15 of the Rio Declaration on Environment and Development,

Recognizing the need to provide for appropriate response measures where there is damage or sufficient likelihood of damage, consistent with the Protocol,

Recalling Article 27 of the Protocol,

Have agreed as follows:

Article 1
OBJECTIVE

The objective of this Supplementary Protocol is to contribute to the conservation and sustainable use of biological diversity, taking also into account risks to human health, by providing international rules and procedures in the field of liability and redress relating to living modified organisms.

Article 2
USE OF TERMS

1. The terms used in Article 2 of the Convention on Biological Diversity, hereinafter referred to as "the Convention", and Article 3 of the Protocol shall apply to this Supplementary Protocol.

2. In addition, for the purposes of this Supplementary Protocol:

(a) "Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to the Protocol" means the Conference of the Parties to the Convention serving as the meeting of the Parties to the Protocol;

(b) "Damage" means an adverse effect on the conservation and sustainable use of biological diversity, taking also into account risks to human health, that:

(i) Is measurable or otherwise observable taking into account, wherever available, scientifically-established baselines recognized by a competent authority that takes into account any other human induced variation and natural variation; and

(ii) Is significant as set out in paragraph 3 below;

(c) "Operator" means any person in direct or indirect control of the living modified organism which could, as appropriate and as determined by domestic law, include, *inter alia*, the permit holder, person who placed the living modified organism on the market, developer, producer, notifier, exporter, importer, carrier or supplier;

(d) "Response measures" means reasonable actions to:

(i) Prevent, minimize, contain, mitigate, or otherwise avoid damage, as appropriate;

(ii) Restore biological diversity through actions to be undertaken in the following order of preference:

a. Restoration of biological diversity to the condition that existed before the damage occurred, or its nearest equivalent; and where the competent authority determines this is not possible;

b. Restoration by, *inter alia*, replacing the loss of biological diversity with other components of biological diversity for the same, or for another type of use either at the same or, as appropriate, at an alternative location.

3. A "significant" adverse effect is to be determined on the basis of factors, such as:

(a) The long-term or permanent change, to be understood as change that will not be redressed through natural recovery within a reasonable period of time;

(b) The extent of the qualitative or quantitative changes that adversely affect the components of biological diversity;

(c) The reduction of the ability of components of biological diversity to provide goods and services;

(d) The extent of any adverse effects on human health in the context of the Protocol.

Article 3

SCOPE

1. This Supplementary Protocol applies to damage resulting from living modified organisms which find their origin in a transboundary movement. The living modified organisms referred to are those:

(a) Intended for direct use as food or feed, or for processing;

(b) Destined for contained use;

(c) Intended for intentional introduction into the environment.

2. With respect to intentional transboundary movements, this Supplementary Protocol applies to damage resulting from any authorized use of the living modified organisms referred to in paragraph 1 above.

3. This Supplementary Protocol also applies to damage resulting from unintentional transboundary movements as referred to in Article 17 of the Protocol as well as damage resulting from illegal transboundary movements as referred to in Article 25 of the Protocol.

4. This Supplementary Protocol applies to damage resulting from a transboundary movement of living modified organisms that started after the entry into force of this Supplementary Protocol for the Party into whose jurisdiction the transboundary movement was made.

5. This Supplementary Protocol applies to damage that occurred in areas within the limits of the national jurisdiction of Parties.

6. Parties may use criteria set out in their domestic law to address damage that occurs within the limits of their national jurisdiction.

7. Domestic law implementing this Supplementary Protocol shall also apply to damage resulting from transboundary movements of living modified organisms from non-Parties.

Article 4
CAUSATION

A causal link shall be established between the damage and the living modified organism in question in accordance with domestic law.

Article 5
RESPONSE MEASURES

1. Parties shall require the appropriate operator or operators, in the event of damage, subject to any requirements of the competent authority, to:

(a) Immediately inform the competent authority;

(b) Evaluate the damage; and

(c) Take appropriate response measures.

2. The competent authority shall:

(a) Identify the operator which has caused the damage;

(b) Evaluate the damage; and

(c) Determine which response measures should be taken by the operator.

3. Where relevant information, including available scientific information or information available in the Biosafety Clearing-House, indicates that there is a sufficient likelihood that damage will result if timely response measures are not taken, the operator shall be required to take appropriate response measures so as to avoid such damage.

4. The competent authority may implement appropriate response measures, including, in particular, when the operator has failed to do so.

5. The competent authority has the right to recover from the operator the costs and expenses of, and incidental to, the evaluation of the damage and the implementation of any such appropriate response measures. Parties may provide, in their domestic law, for other situations in which the operator may not be required to bear the costs and expenses.

6. Decisions of the competent authority requiring the operator to take response measures should be reasoned. Such decisions should be notified to the operator. Domestic law shall provide for remedies, including the opportunity for administrative or judicial review of such decisions. The competent authority shall, in accordance with domestic law, also inform the operator of the available remedies. Recourse to such remedies shall not impede the competent authority from taking response measures in appropriate circumstances, unless otherwise provided by domestic law.

7. In implementing this Article and with a view to defining the specific response measures to be required or taken by the competent authority, Parties may, as appropriate, assess whether response measures are already addressed by their domestic law on civil liability.

8. Response measures shall be implemented in accordance with domestic law.

Article 6
EXEMPTIONS

1. Parties may provide, in their domestic law, for the following exemptions:

(a) Act of God or *force majeure*; and

(b) Act of war or civil unrest.

2. Parties may provide, in their domestic law, for any other exemptions or mitigations as they may deem fit.

Article

7

TIME LIMITS

Parties may provide, in their domestic law, for:

(a) Relative and/or absolute time limits including for actions related to response measures; and

(b) The commencement of the period to which a time limit applies.

Article

8

FINANCIAL LIMITS

Parties may provide, in their domestic law, for financial limits for the recovery of costs and expenses related to response measures.

Article

9

RIGHT OF RECOURSE

This Supplementary Protocol shall not limit or restrict any right of recourse or indemnity that an operator may have against any other person.

Article

10

FINANCIAL SECURITY

1. Parties retain the right to provide, in their domestic law, for financial security.

2. Parties shall exercise the right referred to in paragraph 1 above in a manner consistent with their rights and obligations under international law, taking into account the final three preambular paragraphs of the Protocol.

3. The first meeting of the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to the Protocol after the entry into force of the Supplementary Protocol shall request the Secretariat to undertake a comprehensive study which shall address, *inter alia*:

(a) The modalities of financial security mechanisms;

(b) An assessment of the environmental, economic and social impacts of such mechanisms, in particular on developing countries; and

(c) An identification of the appropriate entities to provide financial security.

Article 11
RESPONSIBILITY OF STATES FOR INTERNATIONALLY WRONGFUL ACTS

This Supplementary Protocol shall not affect the rights and obligations of States under the rules of general international law with respect to the responsibility of States for internationally wrongful acts.

Article 12
IMPLEMENTATION AND RELATION TO CIVIL LIABILITY

1. Parties shall provide, in their domestic law, for rules and procedures that address damage. To implement this obligation, Parties shall provide for response measures in accordance with this Supplementary Protocol and may, as appropriate:

(a) Apply their existing domestic law, including, where applicable, general rules and procedures on civil liability;

(b) Apply or develop civil liability rules and procedures specifically for this purpose; or

(c) Apply or develop a combination of both.

2. Parties shall, with the aim of providing adequate rules and procedures in their domestic law on civil liability for material or personal damage associated with the damage as defined in Article 2, paragraph 2 (b):

(a) Continue to apply their existing general law on civil liability;

(b) Develop and apply or continue to apply civil liability law specifically for that purpose; or

(c) Develop and apply or continue to apply a combination of both.

3. When developing civil liability law as referred to in subparagraphs (b) or (c) of paragraphs 1 or 2 above, Parties shall, as appropriate, address, *inter alia*, the following elements:

(a) Damage;

(b) Standard of liability, including strict or fault-based liability;

(c) Channelling of liability, where appropriate;

(d) Right to bring claims.

Article 13
ASSESSMENT AND REVIEW

The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to the Protocol shall undertake a review of the effectiveness of this Supplementary Protocol five years after its entry into force and every five years thereafter, provided information requiring such a review has been made available by Parties. The review shall be undertaken in the context of the assessment and review of the Protocol as specified in Article 35 of the Protocol, unless otherwise decided by the Parties to this Supplementary Protocol. The first review shall include a review of the effectiveness of Articles 10 and 12.

Article 14
CONFERENCE OF THE PARTIES SERVING AS THE MEETING OF THE PARTIES TO THE PROTOCOL

1. Subject to paragraph 2 of Article 32 of the Convention, the Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to the Protocol shall serve as the meeting of the Parties to this Supplementary Protocol.

2. The Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to the Protocol shall keep under regular review the implementation of this Supplementary Protocol and shall make, within its mandate, the decisions necessary to promote its effective implementation. It shall perform the functions assigned to it by this Supplementary Protocol and, *mutatis mutandis*, the functions assigned to it by paragraphs 4 (a) and (f) of Article 29 of the Protocol.

Article 15
SECRETARIAT

The Secretariat established by Article 24 of the Convention shall serve as the secretariat to this Supplementary Protocol.

Article 16
RELATIONSHIP WITH THE CONVENTION AND THE PROTOCOL

1. This Supplementary Protocol shall supplement the Protocol and shall neither modify nor amend the Protocol.

2. This Supplementary Protocol shall not affect the rights and obligations of the Parties to this Supplementary Protocol under the Convention and the Protocol.

3. Except as otherwise provided in this Supplementary Protocol, the provisions of the Convention and the Protocol shall apply, *mutatis mutandis*, to this Supplementary Protocol.

4. Without prejudice to paragraph 3 above, this Supplementary Protocol shall not affect the rights and obligations of a Party under international law.

Article 17
SIGNATURE

This Supplementary Protocol shall be open for signature by Parties to the Protocol at the United Nations Headquarters in New York from 7 March 2011 to 6 March 2012.

Article 18
ENTRY INTO FORCE

1. This Supplementary Protocol shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit of the fortieth instrument of ratification, acceptance, approval or accession by States or regional economic integration organizations that are Parties to the Protocol.

2. This Supplementary Protocol shall enter into force for a State or regional economic integration organization that ratifies, accepts or approves it or accedes thereto after the deposit of the fortieth instrument as referred to in paragraph 1 above, on the ninetieth day after the date on which that State or regional economic integration organization deposits its instrument of ratification, acceptance, approval, or accession, or on the date on which the Protocol enters into force for that State or regional economic integration organization, whichever shall be the later.

3. For the purposes of paragraphs 1 and 2 above, any instrument deposited by a regional economic integration organization shall not be counted as additional to those deposited by member States of such organization.

Article 19
RESERVATIONS

No reservations may be made to this Supplementary Protocol.

Article 20
WITHDRAWAL

1. At any time after two years from the date on which this Supplementary Protocol has entered into force for a Party, that Party may withdraw from this Supplementary Protocol by giving written notification to the Depositary.

2. Any such withdrawal shall take place upon expiry of one year after the date of its receipt by the Depositary, or on such later date as may be specified in the notification of the withdrawal.

3. Any Party which withdraws from the Protocol in accordance with Article 39 of the Protocol shall be considered as also having withdrawn from this Supplementary Protocol.

Article 21
AUTHENTIC TEXTS

The original of this Supplementary Protocol, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorized to that effect, have signed this Supplementary Protocol.

DONE at Nagoya on this fifteenth day of October two thousand and ten.

BIOGAS

Printed on Rolland Enviro100 Print, which contains
100% post-consumer fibre, is Environmental Choice,
Processed Chlorine Free, and manufactured in
Canada by Cascades using biogas energy.

May 2011

ISBN: 92-9225-324-7